

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli den 29 Mars 1884, kl. 12 midd.

Betänkande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående förändringar i vissa för den inrikes posttrafiken gällande portosatser.

Uti en den 31 sistlidne December till Riksdagen aflåten proposition (N:o 17), hvilken till Bevillnings-Utskottets behandling hänvisats, har Kongl Maj:t, under åberopande af hvad till protokollet öfver finansärenden för samma dag blifvit i ämnet anfördt, föreslagit Riksdagen:

att för vanliga bref befodringsafgiften måtte fastställas till

10 öre, om brefvets vikt ej öfverstiger 15 gram,

20 öre, om vigten öfverstiger 15, men ej 125 gram, och

30 öre, om vigten uppgår till mer än 125, men icke öfver 250 gram;

att för lokalbref eller sådant bref, som skall befodras till person, hvilken vistas inom den stad, köping eller by, der försändelsen å postanstalt eller i fast breflåda till befodran aflemnas, befodringsafgiften måtte bestämmas till 5 öre;

att för brefkort afgiften måtte nedsättas till 5 öre för enkelt brefkort och till 10 öre för brefkort, hvilket åtföljes af blankett till svar;

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 5 Saml. 1 Afd. 3 Häft.

att för rekommendation af försändelse afgiften måtte fastställas till 20 öre;

att hittills så kallade lösbref i afseende å så väl portots belopp som dess ingående till postkassan måtte likställas med vanliga bref;

samt att nu föreslagna bestämmelser måtte träda i tillämpning med ingången af år 1885.

För *vanliga bref* är befodringsafgiften för närvarande fastställd till 12 öre, om brevets vikt icke öfverstiger 15 gram, 24 öre, om vigten öfverstiger 15, men icke 125 gram, samt 36 öre, om vigten uppgår till mer än 125, men icke utöfver 250 gram. Tyngre försändelser postbehandlas såsom paket. För *lokalbref*, hvilka bref ej få i vikt öfverstiga 50 gram, utgjorde befodringsafgiften intill utgången af år 1882 endast 3 öre, men blef detta porto nämnda år i sammanhang med brefbärareafgiftens upphäfvande höjdt till nu stadgade belopp, 6 öre. *Brefkort* betalas med 6 öre, då de inköpas från postverket. Med samma belopp frankeras äfven brefkort, hvilka blifvit för enskild persons räkning tillverkade. För postverkets brefkort med förut betaldt svar erläggas 12 öre. *Rekommendationsafgiften*, hvilken, efter att hafva utgått med 35 öre, genom Kongl. kungörelse den 18 Maj 1866 nedsattes till 24 öre, är för närvarande jemlikt Kongl. kungörelse den 16 December 1870 fastställd till 18 öre utöfver vanlig befodringsavgift. Befodringsafgiften för *lösbref* utgör 3 öre för hvarje vikt af 100 gram eller öferskjutande del deraf. Endast undantagsvis får dock vigten öfverstiga 100 gram. Afgiften tillfaller postförvaltaren.

Kongl. Maj:ts ofvan återgifna framställning har närmast föranledts af en utaf Generalpoststyrelsen den 29 November 1883 i ämnet aflåten underdånig skrifvelse, hvilken finnes propositionen bilagd. I nämnda skrifvelse samt det propositionen jemväl bilagda statsrådsprotokollet har med afseende å den föreslagna nedsättningen i det vanliga inrikes brefportot erinrats, hurusom Sveriges befolkning, med hänsyn till ifrågavarande porto, för närvarande befinner sig i en ogynsam ställning i förhållande till flertalet af Europas öfriga länder, i det att, om, jemte Sverige, några få länder undantagas, der skrifkunnigheten icke ännu vunnit en mera allmän utbredning, i hela det öfriga Europa, och deribland jemväl våra grannstater Norge och Danmark, det inrikes brefportot är lägre än det svenska och mångenstädes understiger äfven det belopp, hvartill Generalpoststyrelsen och Kongl. Maj:t nu ansett brefportot härstädes böra nedsättas.

Nämnda porto utgör nemligen för närvarande

i Frankrike,									
» Spanien,									
» Bulgarien och									
» Rumänien 15 centimer, motsvarande i svenskt mynt omkring	10,8	öre,							
» Norge	10	»							
» Portugal 25 reis, motsvarande i svenskt mynt omkring	9,1	»							
» Tyskland 10 pfennige » » » » »	8,9	»							
» Österrike och									
Ungern 5 kreutzer » » » » »	8,9	»							
» Danmark	8	»							
» Storbritannien 1 penny, motsvarande i svenskt mynt omkring	7,5	»							
» Nederländerna 5 cents » » » » »	7,3	»							
» Belgien,									
Schweiz och									
Luxemburg 10 centimer » » » » »	7,2	»							

Vidare har det i statsrådsprotokollet framhållits, att ehuru brefutvexlingen inom Sverige under de 25 år, som förflutit sedan medelportots införande, i så väsentlig mån ökats, att medan år 1858 genom postverket befordrades endast 5,700,000 så kallade vanliga bref, antalet dylika under år 1882 genom postverket utvexlade bref utgjort icke mindre än 36,900,000, utvisande en ökning af mer än 547 procent, så har dock brefutvexlingen inom Sverige ännu långt ifrån nått en sådan utveckling, som inom flertalet andra länder, hvilkas inbyggare befinna sig på samma bildningsgrad som befolkningen i vårt land. Under det nemligen år 1881 antalet genom postverket befordrade bref och brefkort utgjorde för hvarje invånare i Sverige 8, belöpte sig antalet dylika försändelser under samma år på hvarje invånare i Danmark till 16, i Frankrike till 17, i Tyskland till 18, i Nederländerna och Belgien till 19, i Schweiz och Nordamerikas Förenta stater till 28 och i Storbritannien till 41.

Med hänvisande till hvad sålunda blifvit anfördt, har Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t erinrat, bland annat, att den betydande ökning, som i brefutvexlingen egt rum sedan 1858, syntes gifva vid handen icke blott att det antal bref, som numera belöper på en hvar korresponderande medlem af samhället, vore vida större än nyssnämnda år, utan äfven, om man tillika beaktade den ökade spridning skrifkonsten med en stigande upplysning erhållit inom landet, att deras antal, som för meddelanden med hvarandra begagna postverket, väsentligen ökats, samt att följaktligen en minskning i brefportot under närvarande för-

hållanden skulle för dem, som hafva att utgöra denna afgift, erhålla en kvantitativt större betydelse, på samma gång den komme att sträcka sina verkningar till vidare kretsar och, utöfver hvad 1858 skulle blifvit fallet, bereda lindring i utgifter för mindre bemedlade korrespondenter; under hvilka förhållanden den i allmänhet vunna erfarenheten om nedsatta trafikavgifters förmåga att framkalla ökad trafik syntes gifva stöd för det antagande, att den föreslagna portonedsättningen skulle förändra ökad korrespondens och dymedelst främja en tillväxt i postuppbörden, som i en snar framtid komme att lemna tillfälle att här, såsom i flera andra länder, låta bidrag från postverket ingå i budgeten såsom en inkomst att disponeras för statens allmänna behof.

På sätt i statsrådsprotokollet jemväl erinrats, hemstälde Generalpoststyrelsen redan år 1857, att, i sammanhang med det då förestående införandet af det nuvarande myntsystemet, portoavgiften för bref af enkel vikt måtte nedsättas till 10 öre. I den nådiga proposition, som rörande riksmyntssystemets tillämpning på portosatserna den 3 April samma år afläts till Riksdagen, fann Kongl. Maj:t sig väl för det dåvarande icke böra föreslå annan ändring i brefportot, än att den förutvarande portosatsen af 4 skillingar banko, motsvarande i riksmynt 12½ öre, afjemnades till 12 öre, men uttalade tillika sin förhoppning, att den af Generalpoststyrelsen tillstyrkta nedsättningen, hvars fördelar ur synpunkten af så väl lindring i avgifter för de brefvexlande som lättnad vid avgifternas beräkning och enkelhet i räkenskaperna erkändes, skulle inom en icke aflägsen tidrymd kunna åvägabringas; och äfven Riksdagen framhöll i den underdåniga skrifvelse af den 30 Januari 1858, hvarmed omförmälda nådiga proposition besvarades, önskvärdheten af en dylik nedsättning, ehuru genomförandet deraf ansågs då icke kunna ega rum utan att menligt inverka på postverkets förmåga att tidsenligt utveckla postanstalterna.

Genomförandet af den reform, som sålunda stälts i utsigt, påyrkades sedermera af enskilda motionärer vid 1868, 1869, 1870 och 1874 årens riksdagar, men blefvo dessa förslag af Bevillnings-Utskottet afstyrkta och af Riksdagen afslagna på den grund, att postverkets dåvarande finansiella ställning icke ansågs medgifva en dylik åtgärd. Samtidigt framhöll emellertid Bevillnings-Utskottet brefportots nedsättande till 10 öre såsom ett önskningsmål, hvars förverkligande icke borde anstå längre än omständigheterna kräfde; och har Utskottet, efter det postverkets finanser under de senare åren väsentligen förbättrats, vid hvarje ifrågasatt förändring i bestämmelserna om postbevillningen städse såsom sin åsigt uttalat, att det vanliga inrikes bref-

portots nedsättande från 12 till 10 öre vore den reform inom postväsendet, som främst borde genomföras, så snart postverkets ställning sådant medgäfve.

Utskottet har ej heller nu funnit anledning att frångå sin sålunda ofta uttalade åsigt. För de skäl, som tala för den ifrågasatta portonedsättningen och de fördelar, hvilka af densamma kunna vara att förvänta, har här ofvan redan blifvit redogjort; och torde, på grund här af och då Utskottet redan tillförene vid flera tillfällen uttalat sig i ämnet, någon vidare motivering för Utskottets mening icke vara af nöden.

De öfriga portoförändringar, Kongl. Maj:t ifrågasatt, äro, utom i hvad desamma afse de så kallade lösbrefven, endast en följd af nedsättningen i det vanliga inrikes brefportot och påkallas, enligt hvad Departementschefen jemväl framhållit, dels för att bibehålla den nuvarande proportionen mellan afgiften för vanliga bref och portosatserna för lokalbref och brefkort, och dels för att till lättnad vid portoafgifternas beräkning och räkningsföringen samt kontrollen öfver taxeringen bringa dessa afgifter till öfverensstämmelse med decimalsystemet.

Beträffande särskildt rekommendationsavgiften har af Generalpoststyrelsen blifvit erinradt, att den senaste förändringen i denna afgifts belopp vidtagits med afseende derå, att för största antalet rekommenderade bref, nemligen sådana för hvilka enkelt porto utgöres, befordrings- och rekommendationsavgifterna sålunda komme att sluta på tiotal. För att vid den nu ifrågasatta förändringen i det vanliga brefportot bringa rekommendationsavgiften i öfverensstämmelse med decimalsystemet hade man, yttrar Generalpoststyrelsen vidare, att välja emellan en afgift af 15 och en afgift af 20 öre. Förstnämnda afgift skulle, derest till grund för beräkningarna lades antalet år 1882 rekommenderade försändelser, för postkassan medföra en minskning i inkomst af omkring 54,000 kronor. Antagas kunde visserligen, att afgiftens nedsättande skulle föranleda en ökning i antalet rekommenderade försändelser, men så väl i betraktande deraf, att den större omgång vid postbehandlingen, som föranleddes af försändelsers rekommenderande, medförde nödvändighet att, i den mån de rekommenderade försändelsernas antal tillväxte, öka personalen vid postanstalterna, hvarför också icke, der fråga vore om försändelser af detta slag, en växande trafik kunde, i samma grad som fallet vore med vanliga försändelser, möjliggöra ytterligare nedsättning i postavgift, som ock med afseende å den föreslagna väsentliga nedsättningen i befordringsavgifterna för bref och brefkort, ansåge Generalpoststyrelsen mest lämpligt, att rekommendationsavgiften fastställdes till 20 öre, hvarigenom sammanlagda befordrings-

och rekommendationsavgifterna för ett bref af enkel vikt komme att uppgå till samma belopp, 30 öre, som nu därför erlägges, under det att för dylik försändelse af mer än 15, men ej mer än 125 grams vikt, postavgifterna i sin helhet komme att från 42 till 40 öre nedsättas, och för bref af mer än 125 grams vikt minskningen i afgift komme att belöpa sig till 4 öre.

Om man frånser verkningarna af möjligen inträffande tillväxt i posttrafiken, skulle, enligt hvad Generalpoststyrelsen beräknat, genom de föreslagna nedsättningarna i portot för bref och brevkort postverket tillskyndas en minskning i inkomst af omkring 677,000 kronor. Deremot skulle för postkassan uppkomma en ökning i inkomst för försändelsers rekommenderande af omkring 35,000 kronor och för befordran af nu så kallade lösbref af 10,000 kronor; utgörande alltså den minskning i uppbörd, som på det hela kunde beräknas blifva en följd af de nu föreslagna förändringarna i poststadgan, till omkring 632,000 kronor.

Återstår att tillse, om den nuvarande tidpunkten kan anses lämpig för dessa förändringars genomförande. För ett rätt bedömande af denna fråga torde följande erinringar angående postutvexlingen och postverkets ställning under de senare åren här vara af nöden.

Under åren 1874—1878 understego postverkets trafikinkomster dess driftkostnader med sammanlagdt 1,289,520 kronor.

Under åren 1879—1882 utgjorde dessa inkomster och kostnader:

	Trafikinkomster: kronor	Driftkostnader: kronor
1879	4,651,374	4,546,686,
1880	5,132,211	4,463,283,
1881	5,426,820	4,623,650,
1882	5,657,969	4,797,164.

Sedan Riksdagen på särskilda framställningar af Kongl. Maj:t åren 1882 och 1883 medgifvit, att de öfverskott, som för tiden intill 1884 års utgång kunde å postmedlen uppstå, finge i den mån desamma ej erfordrades till kassaförlag för postverket, förvaltade af Statskontoret i öfverensstämmelse med de grunder, Kongl. Maj:t kunde finna skäligt föreskrifva, användas ensamt för postverkets egna ändamål, samt efter det den 17 Januari 1882 blifvit till Statskontoret gäldad sista återstoden af de förskott å sammanräknadt 1,489,957 kronor 35 öre, hvilka postverket under åren 1875—78 fått uppbära för att bestrida utgifterna för åtskilliga till postutvexlingens underlättande vidtagna åtgärder, hade intill den 29 November sistlidet år blifvit till Statskontoret

af postverkets öfverskottsmedel levererade	kronor 1,375,000: —
som, med upplupna räntor, omkring	» 36,000: —
lemnat en tillgång af.....	kronor 1,411,000: —

hvilken tillgång under innevarande år antages komma att växa till cirka 2,000,000 kronor.

Utgående från det belopp, hvartill postverkets inkomster uppgått under tiden från och med den 1 Juli 1882 till och med den 30 Juni 1883, eller 5,703,250 kronor, har Generalpoststyrelsen beräknat postverkets inkomster för år 1885 under oförändrade trafikförhållanden och med iakttagande af nu föreslagna portoförändringar till 5,071,250 kronor samt inkomsten af den tillökning i posttrafik under nämnda år, hvilken icke ensamt af dessa förändringar vore att motse, till 138,750 kronor; och hafva på grund häraf postverkets inkomster för år 1885 i den till innevarande Riksdag aflåtna statsverkspropositionen upptagits till 5,210,000 kronor.

Under förutsättning af bifall till hvad Kongl. Maj:t vid innevarande riksdag föreslagit beträffande ålderstillägg till vissa postverkets betjente och angående förändrade grunder för beräkning af rabatt vid köp af större parti frimärken, brevkort och frankokuvert m. m. har summan af postverkets utgiftsstater, som för närvarande utgör 5,300,000 kronor, i statsverkspropositionen för år 1885 upptagits till 5,513,000 kronor, hvilken summa sålunda med 303,000 kronor öfverstiger de för samma år beräknade inkomsterna.

För betäckande af denna brist har påräknats tillskott från postverkets reserverade, hos Statskontoret innestående medel. Då dessa medel, hvilka blifvit samlade just för att bestrida möjligen erforderliga kostnader för postutvexlingens underlättande, såsom ofvan blifvit omnämndt, innevarande år komma att uppgå till omkring två millioner kronor, samt all anledning finnes att antaga, att den tillväxt i postutvexlingen, som under en längre följd af år visat sig konstant, äfven framgent skall fortgå, torde, äfven om man frånser den ytterligare ökning i brefutvexling, som antagligen föranledes af brefportots nedsättande, intet tvifvel böra förefinnas, att de föreslagna förändringarna nu kunna genomföras utan äfventyr för postverkets förmåga att af egna medel bestrida sina utgifter. På sätt Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet närmare utvecklat i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 9 sistlidne Januari, hvilket finnes statsverkspropositionen bilagdt, torde man äfven kunna motse, att den verkliga bristen i postverkets stater för år 1885 ingalunda kommer att uppgå till det belopp, hvartill densamma här ofvan blifvit beräknad.

Ehuru Utskottet sålunda icke funnit något hinder böra möta för att nu genomföra så väl den länge motsedda nedsättningen i det vanliga inrikes brefportot som de öfriga portoförändringar, hvilka såsom en följd af nämnda nedsättning af Kongl. Maj:t föreslagits, har Utskottet dock med afseende å förslagets enskildheter ansett vissa förändrade bestämmelser påkallas, utöfver hvad Kongl. Maj:t ifrågasatt. Då emellertid dessa bestämmelser i viss mån äfven beröra de så kallade lösbrefven, torde Utskottet först böra till behandling upptaga jemväl Kongl. Maj:ts förslag i fråga om dessa bref.

Enligt Generalpoststyrelsens kungörelse den 29 November 1872, i hvilken författning den fullständigaste definition af lösbref förekommer, äro lösbref sådana bref, som endast vid *en* postanstalt behandlas och, *utan att vara i breflåda nedlagda*, med *landsvägs*post, lösa eller inneslutna i lösväska, fortskaffas mellan postanstalt och korrespondent, den der vistas utom området af stad eller köping, inom hvilken postanstalt är belägen. Af gällande poststadga framgår äfven, att såsom lösbref icke behandlas andra bref än sådana, som under befordran med post, det vill säga med något annat af postverkets fortskaffningsmedel än brefbärare, passera endast en postanstalt äfvensom att dylika bref icke få nedläggas i breflåda eller öfverlemnas till landtbrefbärare eller till postexpedition, som finnes inrättad å ångfartyg; utan skola de antingen inlemnas å postanstalt eller dit i lösväska insändas eller ock öfverlemnas till postiljon eller postförare vid skjutsombytesstation eller å ställe, der uppehåll göres för lösväskas aflemnande eller mottagande.

Befordringsavgiften för så kallade lösbref blef genom Kongl. bref den 19 Februari 1812 bestämd till 1 skilling banko. Vid medelportots införande förklarades sedermera genom Kongl. kungörelse den 9 Mars 1855, att dylika bref komme tills vidare att befordras mot enahanda afgift, som förut fans stadgad och hvilken fortfarande skulle tillfalla postförvaltaren.

Då emellertid sistnämnda omständighet hindrat användandet af frimärken för lösbrefs frankerande, samt sportelväsendets afskaffande måst för god ordning inom postverket anses synnerligt önskvärdt, har mer än en gång tillförene blifvit ifrågasatt, att avgiften för lösbref borde ingå till postverket. Redan 1861 förbereddes en dylik åtgärd, men enär den sportelersättning, som under dåvarande förhållanden måst tillerkännas ett stort antal postförvaltare, befans komma att uppgå till betydliga belopp, blef genom Kongl. bref den 9 November 1861 meddeladt det förklarande, att med vidtagande af berörda ändring komme tills vidare att anstå. Vid 1872 års riksdag föreslog Kongl. Maj:t sedermera,

att de lösbref, som med posten befordrades, skulle i afseende å portots belopp och dess ingående till postkassan underkastas samma bestämmelser som vanliga bref, men vann detta förslag då icke Riksdagens bifall, enär tillämpning på lösbrefven af det allmänna brefportot ansågs utgöra en så känbar förhöjning i afgiften för befordran af bref mellan närliggande landsorter, att densamma mångenstädes kunde komma att allt för mycket betunga och dermed äfven hämma landtbefolkningens brefvexling.

På sätt Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet framhållit, torde emellertid de skäl, hvilka sålunda åberopats emot en reform, som eljest erkänts vara öfverensstämmande med god ordning inom postväsendet, numera i det hufvudsakliga hafva förlorat sin betydighet.

Något sådant hinder för lösbrefsportots indragning till postverket, som år 1861 föranledde ett uppskof med vidtagande af denna åtgärd, förefinnes numera icke, sedan genom Kongl. bref den 6 Juni 1863, i sammanhang med fastställande af normalstat för postverket, såsom villkor för tillgodonjutande af de å samma stat uppförda löneförmåner stadgats, att de minskningar i ännu återstående sportelinkomster, som framdeles kunde för postpersonalen uppkomma, icke finge grundlägga anspråk på någon ersättning af statsverket. Inkomsten af ifrågavarande sportel uppgick för öfrigt år 1882 till sammanlagdt endast 2,125 kronor 18 öre, utgörande i medeltal för hvarje postkontorsföreståndare omkring 11 kronor.

Sistnämnda omständighet häntyder äfven derpå, att lösbrefven numera icke spela den rol i postutvexlingen som fordom, då postanstalterna i riket voro färre. Detta bestyrkes äfven deraf att under det postanstalterna, som 1873 utgjorde 576, nu ökats till 1,704, har lösbrefvens antal samtidigt nedgått från 406,000 till 103,000.

Lösbrefven äro, såsom af den ofvan återgifna definitionen framgår, af två särskilda slag, nemligen dels sådana, som af postiljoner och postförare under postforsling mottagas och lösa fortskaffas till nästa postanstalt, samt dels sådana som med post fortskaffas inneslutna i lösväska. Den postiljoner och postförare sålunda ålagda skyldigheten att mottaga och fortskaffa lösa bref kan uppenbarligen icke vara egnad att främja god ordning och en säker postbefordran och torde äfven numera, utan att något obehag derigenom beredes den brefvexlande allmänheten, kunna upphöra, enär alla af postiljoner förda landsvägsposter redan länge varit åtföljda af breflådor, i hvilka bref kunna af allmänheten nedläggas, samt denna anordning numera äfven utsträckts till de flesta andra dylika poster.

Någon betänklighet synes ej heller böra möta mot att med afseende å portots belopp likställa nu ifrågavarande lösbref med vanliga bref, enär till följd af det nu gällande stadgandet att alla bref, som nedläggas i postlåda utom postanstalts område, vare sig de äro afsedda att behandlas vid en eller flera postanstalter, skola taxeras såsom vanliga bref, för ett stort antal bref, hvilka lika med lösbref fortskaffas med post, ehuru de icke behandlas å mer än en postanstalt, redan nu gäller det vanliga brefportot, men denna omständighet, såsom af lösbrefvens år från år nedgående antal synes framgå, icke afskräckt allmänheten från att begagna breflådorna framför lösbrefsbefordringen.

Något skäl torde ej heller förefinnas, hvarför de bref, hvilka hittills såsom lösbref i lösväska fortskaffats med post, skulle draga lägre porto än nyssnämnda bref, med hvilka de i allt väsentligt äro likställiga.

För att emellertid denna anordning icke skall i tillämpningen missförstås och derigenom leda till obillighet, torde det vara nödvändigt, att i postförfattningarne meddelas sådana bestämmelser, att någon tvekan icke kan uppstå, huruvida ett bref skall postbehandlas såsom så kalladt vanligt bref eller som lokalbref.

Med benämningen »vanligt bref» betecknas enligt gällande poststadga sådant bref, hvarå icke begärts eller meddelats rekommendation eller assurans eller tecknats postförskott och som aflemnas å postanstalt eller i någon inom postanstaltens område anbragt breflåda, för att med post till annan postanstalt eller af landtbrefbärare befordras, nedlägges i breflåda utom postanstaltens område, vare sig att breflådan finnes anbragt vid allmän postväg eller att densamma åtföljer post, diligens, bantåg eller ångfartyg, aflemnas till landtbrefbärare eller öfverlemnas till befordran genom postexpedition, som finnes inrättad å ångfartyg.

Såsom lokalbref åter skola, såsom ofvan blifvit nämnt, anses sådana bref, som skola befordras till person, hvilken vistas inom den stad, köping eller by, der försändelser å postanstalt eller i fast breflåda till befordran aflemnas.

Bland de bref, hvilka genom postverkets förmedling utvexlas, förekomma emellertid ej sällan sådana, som, adresserade till en person bosatt å annan ort, än der afsändaren befinner sig, af den sistnämnda inlemnas eller i en genom enskild persons försorg fortskaffad lösväska insändes till postanstalt, utan att postverket behöfver vidtaga annan åtgärd för brefvets fortställande än att tillhandahålla adressaten detsamma, då det af honom afhämtas, eller inlägga det i lösväska, hvars fortskaffande ombesörjes af adressaten eller annan enskild person, eller ock

slutligen, i de fall då sådant kan ske, befordra det till adressaten genom postverkets vanliga brefbärare.

Dylika bref äro icke hänförliga till lösbref, enär de nemligen ej fortskaffas med post, och kunna ej heller anses såsom vanliga bref. Den ofvan återgifna definitionen på lokalbref passar ej heller in på dem, emedan lokalbref alltid skola befordras till person, hvilken vistas å samma ort, (»stad, köping eller by») der brefvet å postanstalt inlemnas. Till följd häraf lär äfven praxis inom postverket med afseende å dessa bref varit något vacklande, ehuru de i allmänhet ansetts böra behandlas såsom lokalbref, hvilket äfven torde vara det med billigheten mest öfverensstämmande.

All tvekan i detta afseende torde lätt kunna undanröjas genom en mera lämplig definition af lokalbref. Då nemligen med lösbrefvens afskaffande uttrycket »vanliga bref» kommer att beteckna alla sådana bref, hvilka med post, i detta ords posttekniska bemärkelse, eller med landtbrefbärare fortskaffas, torde lokalbrefven böra i postförfattningarne angifvas såsom sådana bref, hvilka å postanstalt behandlas utan att med post eller af landtbrefbärare fortskaffas. Härigenom angifves så väl den postbehandling, hvilken de hittills så kallade lösbrefven skola underkastas, som ock den egentliga skilnaden mellan vanliga bref och lokalbref.

Äfven i ett annat afseende har Utskottet ansett sig böra ifrågasätta en förändring i nu gällande poststadgas bestämmelser utöfver hvad Kongl. Maj:t föreslagit.

Såsom ofvan blifvit nämndt, är för närvarande i fråga om lokalbref stadgadt, att dylikt bref ej må i vikt uppgå till mer än 50 gram.

Det torde emellertid näppeligen finnas något skäl för den skiljaktighet, som sålunda med afseende å vigtsatserna förefinnes emellan lokalbref och vanliga bref, eller att en försändelse, som skall med post befordras, behandlas såsom bref, så vida dess vikt ej öfverstiger 250 gram, under det den högsta vigtsatsen för lokalbref är fastställd till endast 50 gram. Å andra sidan synes det äfven ligga en oegentlighet deruti, att, under det ett högre porto tillämpas å vanliga bref redan då brefvets vikt öfverstiger 15 gram, portot för lokalbref utgår med samma belopp äfven för den högsta medgifna vigtsatsen. På grund häraf och då någon betänklighet mot en något högre taxering af de lokalbref, hilkas vikt öfverstiger 15 gram, icke synes böra möta, enär öfvervägande flertalet dylika bref icke torde uppnå denna vikt, har Utskottet ansett äfven för lokalbref böra tillämpas en graderad afgiftsskala, afpassad efter samma vigtsatser, hvilka för närvarande äro bestämda för

vanliga bref, så att portot för ett lokalbref städse komme att utgå med hälften af det för ett vanligt bref af motsvarande vigt stadgade belopp. En dylik anordning torde för öfrigt, så väl genom det utsträcktare användande af lokalpostförsändelser, hvartill möjlighet beredes, som ock genom den högre taxeringen af vissa lokalbref, jemväl i sin mån komma att motverka den eljest under de närmaste åren motsedda minskningen i postverkets inkomster.

Under hänvisande till hvad sålunda blifvit anfördt, och då med de bestämmelser i fråga om vanliga bref och lokalbref, hvilka Utskottet här ofvan ifrågasatt, någon särskild föreskrift angående det porto, som bör erläggas för de hittills så kallade lösbrefven, icke lär erfordras, hemställer Utskottet,

att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande proposition icke kunnat oförändrad bifallas, må besluta:

1:o.

att för så kalladt vanligt bref eller sådant bref, som med post eller af landtbrefbärare fortskaffas, befordringsavgiften fastställles till

10 öre, om brevets vigt ej öfverstiger 15 gram,

20 öre, om vigten öfverstiger 15, men ej 125 gram, och

30 öre, om vigten uppgår till mer än 125, men icke öfver 250 gram.

2:o.

att för lokalbref eller sådant bref, som å postanstalt behandlas utan att med post eller af landtbrefbärare fortskaffas, avgiften för postbehandlingen fastställles till hälften af här ofvan angifna belopp eller:

5 öre, om brevets vigt ej öfverstiger 15 gram,

10 öre, om vigten öfverstiger 15, men ej 125 gram, och

15 öre, om vigten uppgår till mer än 125, men icke öfver 250 gram;

3:o.

att för brefkort afgiften nedsättes till 5 öre för enkelt brefkort och till 10 öre för brefkort, hvilket åtföljes af blankett till svar;

4:o.

att för rekommendation af försändelse afgiften fastställles till 20 öre;

5:o.

att afgiften för alla bref, hvilka genom postverkets förmedling utvexlas, skall ingå till postkassan; samt

6:o.

att ofvanberörda bestämmelser skola träda i til lämpning med ingången af år 1885.

Stockholm den 28 Mars 1884.

På Utskottets vägnar:

A. G:son Bennich.

Reservation:

af Herr *Olof Jonsson*: »Då man genomgår de förändringar, som egt rum med våra inrikes portosatser från en längre tid tillbaka, så finner man, att intill 1830 portots belopp var beroende på det antal postanstalter, försändelsen skulle passera, att derefter och intill 1855

elfva olika portosatser, beroende på afståndet emellan afgångs- och ankomstort, voro gällande, att efter år 1855 medelportot tillämpats på s. k. vanliga bref, att år 1812 en afgift för s. k. lösbref bestämdes till 1 sk. banko och som förvandlad till öre gäller ännu, att först år 1848 lokalbrefvexling med sitt porto började införas i hufvudstaden samt 14 år derefter i öfriga städer, och att år 1874 med afslutandet af traktaten i Bern ett uniformt porto vid försändelser emellan Sverige, öfriga Europas stater äfvensom Egypten och Nordamerikas Förenta Stater infördes.

Derutaf framgår, att man städse haft enkelhet och likformighet i portosatserna till mål med förändringarne, och vi sända nu våra bref för ett likformigt porto till vare sig närmaste tyska hamn eller Kalifornien och för ett annat porto emellan vare sig Skanör och Falsterbo eller emellan Ystad och Enontekis. Ett ytterligare steg i denna riktning har Kongl. Maj:t och Utskottet nu föreslagit Riksdagen att taga genom att bestämma samma porto för de förut s. k. lösbrefven och för vanliga bref, men ett gammalt minne vill man dock hafva kvar i de s. k. lokalbrefven, möjligen därför att detta ännu till följd af sin mindre ålderdom anses för ovärdigt att antiqveras. Vår Poststyrelse med dess högt förtjente och duglige Chef har dock derom en annan och efter min åsigt bättre uppfattning, ty i skrifvelse till Kongl. Maj:t föreslog Styrelsen den 29 September 1881 att, i sammanhang med borttagandet af breffbäringsavgiften, höja lokalportot från 3 till 10 öre, till hvilket belopp Styrelsen hoppades att portot för vanliga bref äfven snart komme att nedsättas. Styrelsen motiverade detta med, bland annat, att då ett vanligt bref om 250 gram endast droge ett porto af 36 öre, här som annorstädes åtgärder borde vidtagas till förekommande af, att en person från annan ort afsände flera med lokalmärken försedda bref i ett gemensamt konvolut med uppdrag åt adressaten att nedlägga dessa i någon breffåda, och därför hade man i Frankrike och Tyskland bestämt lokalportot till lika belopp som för vanliga bref, motsvarande i svenskt mynt 10,8 öre i det förra och 8,9 öre i det senare landet.

Herr Finansministern ansåg dock, att lokalportot endast borde höjas med ett breffbäringsavgiften motsvarande belopp eller från 3 till 6 öre, och detta blef också Riksdagens beslut. Om också denna förändring af portot då kunde försvaras dermed, att en höjning till det af Styrelsen föreslagna beloppet i alla fall icke kunde leda till likformighet för lika försändelser och att ett tioöresporto ensamt för detta slag af försändelser därför vore omotiveradt, så eger nu återigen ett motsatt förhållande rum, både deruti att likformighet fullständigt vinnes,

och deruti att portot på de s. k. lösbrefven höjes med icke mindre än 7 öre, då deremot här det blott gäller 4 öre. Har man kunnat motivera den förstnämnda förhöjningen med att lösbrefvens antal är under nedgående, så frågas: hvarför hafva då lokalbrefven under denna telefoneringens tid en större betydelse, eftersom man med den senare förhöjningen fruktar att minska antalet utaf dessa?

Efter Utskottets förslag kommer det nu i flera fall att bero på, om den som fortskaffar brefvet heter brefbärare eller landtbrefbärare, huruvida brefvet skall frankeras med 5 eller 10 öres porto, och skall då leda till följande naiva konsekvenser: Herr X, som bor i staden om vintern och på landet om sommaren, lägger i staden sitt bref i närmaste breflåda på Nortullsgatan, der det af brefbäraren snart afhentas och aflemnas till postanstalten, hvarifrån det efter stämpling strax fortskaffas till adressaten längst bort på Söder, och allt detta går för 5 öre; men då han om sommaren går ned till landsvägen för att stoppa brefvet i brefbärarens eller postiljonens lilla låda och sedan få det aflemnadt på en i närheten liggande postanstalt, der det får ligga tills adressaten sjelf afhentar det, då måste tioöringen fram. En brefbärare aflemnar ett med femöresmärke försedt bref i ett invid stadsgränsen liggande hus och kanske ett annat med tioöresmärke till en utom men strax intill gränsen boende adressat o. s. v.

Då nu alla dylika oegentligheter skulle bortfalla, om portot sattes lika, och då samma skäl för denna höjning förefinnes som för höjningen af lösbrefsportot, hvarigenom endast försändelsens yttre form och vigt blefve bestämmande för portosatsen, hvilket återigen skulle medföra enkelhet och andra fördelar för förvaltningen, så har jag ansett mig böra hemställa,

att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande proposition icke kunnat oförändrad bifallas, må besluta:

1:o.

att för bref befodringsafgiften fastställes till 10 öre, om brevets vigt ej öfverstiger 15 gram, 20 öre, om vigten öfverstiger 15, men ej 125 gram, och 30 öre, om vigten uppgår till mer än 125, men icke öfver 250 gram;

2:o.

att för brefkort afgiften nedsättes till 5 öre för enkelt brefkort och till 10 öre för brefkort, hvilket åtföljes af blankett till svar;

3:o.

att för rekommendation af försändelse afgiften fastställles till 20 öre;

4:o.

att afgiften för alla bref, hvilka genom postverkets förmedling utvexlas, skall ingå till postkassan; samt

5:o.

att ofvanberörda bestämmelser skola träda i tillämpning med ingången af år 1885.»